

Dodatek k ŠVP ZV č. 17

Název školního vzdělávacího programu: **Škola pro život** – Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Škola: Základní škola Odry, Pohořská 8

Ředitel školy: Mgr. Jan Jursík

Koordinátor ŠVP ZV: Ing. Šandová Renata

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2013

.....
Mgr. Jan Jursík , ředitel školy

razítko školy

Tímto dodatkem se upravuje školní vzdělávací program ZŠ Odry , Pohořská 8 takto:

Věc: Úprava ŠVP pro ZV podle nové verze RVP pro ZV platné od 1.9.2013

5.5. Člověk a společnost – 5.5.2. Výchova k občanství – úprava charakteristiky předmětu, očekávaných výstupů a učiva

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK A SPOLEČNOST**

Vyučovací předmět: **Výchova k občanství**

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení

- předmět Výchova k občanství je vyučován v 6.- 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně

- výuka je realizována převážně v kmenové třídě, dále je využívána multimediální učebna a učebna výpočetní techniky, kde žáci vyhledávají informace na internetu a zpracovávají vlastní projekty, ve vztahu k probíranému učivu je příležitostně možná také vycházka či exkurze

- vzhledem k povaze předmětu je využívána kromě frontální výuky také například dialogická metoda výuky, skupinová práce, projektové vyučování, brainstorming a další komunikativní metody výuky, vyplňování pracovních listů, zařazování interaktivních prvků apod.

Vzdělávání v předmětu Výchova k občanství:

- zaměřuje se na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb

- otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí

- umožňuje pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací

- seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí

- přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života

- vede žáky k respektování a uplatňování mravních principů a pravidel společenského soužití a přebírání odpovědnosti za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky

- rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

- přispívá k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech

Zařazení průřezových témat

OSV 2 - Sebeznání a sebepojetí

OSV 11 - Hodnoty, postoje, praktická etika

VDO 1 – Občanská společnost a škola

VDO 3 - Formy participace občanů v politickém životě

VDO 4 - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

VMEGS 1 – Evropa a svět nás zajímá

MuV 1 – Kulturní diference

MuV 3 - Etnický původ

MuV 5 - Princip sociálního smíru a solidarity

MeV 3 - Stavba mediálních sdělení

EV 3 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí

EV 4 – Vztah člověka k prostředí

Zařazení výstupů z etické výchovy : 6.,7.,8.,9. roč.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- ve výuce vedeme žáky k postupnému formování a rozvíjení jejich občanského uvědomění, k úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům a respektu k odlišnostem lidí
- společně s žáky se snažíme nalézat variabilní odpovědi na naléhavé otázky současnosti a získávat orientaci v aktuálním dění v ČR i ve světě
- spoluutváříme vztahy ke skutečnosti a etické postoje
- klademe důraz na formování člověka jako odpovědného jedince a rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- vedeme žáky ke schopnosti vést dialog a uplatňovat vhodné prostředky komunikace k vyjádření vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů i k přiměřenému obhajování svých práv
- vedeme žáky ke kritickému myšlení, k systematické práci s informacemi z různých zdrojů a ke spolupráci
- snažíme se o rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení žáků, o akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- napomáháme žákům k orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- vedeme žáky k uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK A SPOLEČNOST**

Vyučovací předmět: **Výchova k občanství**

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámka
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI		
<p>- objasní význam demokratické atmosféry ve škole, důležitost společných pravidel a činnost žákovského parlamentu</p> <p>- objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání</p> <p>- rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu</p> <p>- zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje</p> <p>- orientuje se ve svátcích v průběhu roku a zná jejich význam</p> <p>- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případně neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem</p> <p>- posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci</p>	<p>naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život</p> <p>- naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku</p> <p>- naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny</p> <p>- vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti</p> <p>- zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí</p>	<p>VDO1</p> <p>VDO3</p> <p>OSV11</p>

<p>- je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení</p>	<p>- rodina- poznání vlastní rodiny a jejích pravidel, role, práva a povinnosti v rodině; hodnota rodiny; komunikace a zlepšení atmosféry v rodině; úcta k členům rodiny, ke stáří</p>	<p>výstup z etické výchovy</p>
--	---	--------------------------------

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK A SPOLEČNOST**

Vyučovací předmět: **Výchova k občanství**

Ročník: **7.**

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámka
<p>ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI</p>		

<p>- zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají</p> <p>- kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí</p> <p>- stručně charakterizuje hlavní světová náboženství</p> <p>- zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu</p> <p>- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem</p> <p>- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</p> <p>- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti</p> <p>- posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédiá - lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti - vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti - zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí 	<p>MuV1 MuV3 MeV3</p> <p>MuV5</p>
<p>- spolupracuje i v obtížných sociálních situacích</p>	<p>- asertivní chování – přijatelný kompromis, konstruktivní kritika, přijetí pochvaly, požádání o laskavost, stížnost, otázka po důvodu, realizace svých práv, řešení konfliktu</p>	<p>Výstup z etické výchovy</p>

<p>- rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů</p>	<p>- pozitivní vzory versus pochybné idoly – prosociální vzory ve vlastní rodině i ve veřejném životě a jejich vliv</p> <p>- kritický přístup k působení médií, rozlišování mezi realitou a pseudorealitou</p> <p>- zvládání agrese, řešení konfliktů</p>	<p>Výstup z etické výchovy</p>
<p>ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO</p>		
<p>- je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení</p>	<p>- úcta k lidské osobě – lidská práva, zdroje lidských práv, svoboda, rovnost</p> <p>- uplatnění komplexní prosociálnosti – bída světa, informovanost o situaci zemí třetího světa, vztah k menšinám</p>	<p>Výstup z etické výchovy</p>
<p>- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky</p> <p>- objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů</p> <p>- vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů</p> <p>- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu</p>	<p>- právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR</p> <p>- principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam; význam a formy voleb do zastupitelstev</p> <p>- lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace</p>	<p>VDO4</p> <p>VDO3</p>

- **respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí**

- **důstojnost a identita lidské osoby** - jedinečnost a
identita člověka, rozvoj sebevědomí, sebeovládání a
morálního úsudku, hodnotová orientace

Výstup z etické výchovy

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Vyučovací předmět: **Výchova k občanství**

Ročník: **9.**

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámka
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ		

<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz - rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané 	<ul style="list-style-type: none"> - majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví - peníze – funkce a podoby peněz, formy placení - banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků - principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání - výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost - hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní 	
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT		

<ul style="list-style-type: none"> - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování - uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích - uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory - uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu - uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru 	<ul style="list-style-type: none"> - evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR - mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.) - globalizace – projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení 	<p>VMEGS1</p> <p>MuV5</p> <p>EV 3</p> <p>EV 4</p>
<ul style="list-style-type: none"> - je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a možností přispívá k jejich řešení 	<ul style="list-style-type: none"> - chudoba ve světě 	<p>Výstup z etické výchovy</p>

